

پاسخنامه مدارس شهرستان

پایه :	۳	موضوع :	مختصر المعانی
تاریخ :	۹۱/۰۶/۱۱	ساعت :	۸

نام کتاب: مفصل المعانی، کل کتاب

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. إنَّ الجملتين اللتين لا محل لهما من الإعراب و لم يكن للأولى حكم لم يقصد إعطاؤه للثانية إذا كان بينهما ... فحكمه الوصل. ج ۱۴۷
- أ. كمال الاتصال ب. شبه كمال الانقطاع ج. التوسط بين الكمالين د. كمال الانقطاع بلا إيهام
۲. به نظر مصنف، علت تنكير كلمه «رُسُل» در آیه شریفه «وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ» (فاطر/۴) چیست؟ د ۵۸
- أ. أفراد ب. إيهام ج. تقليل د. تعظيم و تكثير
۳. در آیه شریفه «وَلَكُمْ فِي الْفِصَاصِ حَيَوةٌ» .... به كار رفته است. ب ۱۷۲
- أ. إيجاز الحذف ب. إيجاز القصر ج. اطناب د. مساوات
۴. کدام گزینه صحیح است؟ ا ۲۶۳
- أ. المجاز أبلغ من الحقيقة ب. المجاز أبلغ من الكناية
- ج. التشبيه أبلغ من الإستعارة د. الحقيقة أبلغ من كل شيء

سؤالات تشریحی:

۱. از اغراض ذكر مسند إليه، چهار غرض را بنویسید. ۴۸
۱. ذكر مسند إليه، اصل است ۲. ضعف تعویل بر قرینه ۳. تنبیه بر غباوة سامع ۴. ایضاح بیشتر ۵. اظهار تعظیم مسند إليه ۶. اهانت به مسند إليه ۷. تبرک به نام او ۸. استلذاذ از نام او ۹. بسط كلام

۲. «الفتات» را طبق نظر جمهور تعریف کرده، اقسام آن را بنویسید. ۷۷

هو التعبير عن معنى بطريق من الطرق الثلاثة التكلم و الخطاب و الغيبة بعد التعبير عنه بطريق آخر منها.

* حُذِفَ المفعول للتعميم مع الاختصار في قوله تعالى: «وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى دَارِ السَّلَامِ». (يونس/۲۵) ۱۱۰

۳. شاهد را در آیه شریفه توضیح دهید.

مفعول در آیه شریفه حذف شده به دو غرض: ۱- تعمیم که شامل همه شود ۲- اختصار تا جمله کوتاه شود. مثلاً مفعول كلمه «جَمِيعَ عِبَادِهِ» بوده است و تنها فعل و فاعل (یدعوا) ذکر شده است.

۴. توضیح دهید که چگونه «أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ» (زمر/۳۶) به معنای «الله كاف عبده» است. ۱۳۸

لأنَّ الهمزة للإنكار و انكار النفي نفى له و نفى النفي اثبات.

۵. منظور از «مذهب کلامی» در محسنات معنویه چیست؟ تعریف کنید و یک نمونه ذکر کنید. ۲۸۰

ایراد حجة للمطلوب على طريقة اهل الكلام (و هو أن تكون بعد تسليم المقدمات مستلزماً للمطلوب) مثل لو كان فيهما آلهة آلا الله لفسدتا.

* اصل الحُسن في جميع المحسنات اللفظية أن تكون الالفاظ تابعة للمعاني دون العكس. ۲۹۹

۶. عبارت را توضیح دهید.

ای لا يكون المعاني لتابع للالفاظ بأن يؤتى بالالفاظ متكلمة مصنوعة فيتبعها المعنى كيف ما كان (يعنى اول معنى را در نظر بگیرد و سپس الفضاظی را که زینده است طبق آن معانی مورد نظر به کمک محسنات لفظیه بیاوردند).

۷. أ. تشبيه «ملفوف» و «مفروق» را تعریف کنید. ب. توضیح دهید در جمله زیر کدام یک از این دو تشبیه به کار رفته است؟ ۲۰۶
«النشر مسك و الوجوه دنانیر و اطراف الاكف عنهم».

أ. اگر دو طرف تشبیه، یعنی مشتبه و مشبه به متعدد باشند یا این به نحو ملفوف است یعنی اول مشبه ها و سپس تمام مشبه به ها آورده می شود یا به نحو مفروق است یعنی هر مشبه به همراه مشبه به خودش می آید.
ب. جمله فوق تشبیه مفروق است: نشر به مسك، وجوه به دنانیر و اطراف الاكف به عنم تشبیه شده است.

۸. أ. «کنایه» را تعریف کرده، فرق بین «کنایه» و «مجاز» را بنویسید. ب. «زید كثير الرماد» کنایه است یا مجاز؟ توضیح دهید. ۲۵۷
أ. لفظ أريد به لازم معناه مع جواز ارادة ذلك المعنى مع لازمه * تخالف المجاز من جهة ارادة المعنى الحقيقي مع إرادة لازمه.
ب. مثال فوق کنایه از کریم بودن زید است به این صورت: كثر الرماد ← كثر احراق تحت القدر ← كثر پخت غذا ← كثر مهمان ← کریم بودن.

۹. أ. استعاره مجردة و مرشحة را تعریف کنید. استعاره در آیه «أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى» (بقره/۱۶) چه نوع استعاره ای است؟ توضیح دهید.

أ. استعاره مجردة: ما قرن بما يلائم المستعاره استعاره مرشحة: ما قرن بما يلائم المستعارته
ب. آیه مذکور استعاره مرشحه است؛ استعیر الاشتهار للاستبدال و الاختيار ثم فرع عليها ما يلائم الإشتهار من الريح و التجارة.